

AVRESANDE:

EMIGRANTER

Norddeutscher Lloyd var ett tyskt fartygsbolag, som transportade emigranter från Finland till olika landsändar. Efter I världskriget hade företaget sin byrå för Mellersta och Norra Finland i Vasa. Bolagets ombudsman i Gamlakarleby var F.O. Blomqvist (Tidningen Kokkola 27.6.1929). På bilden Blomqvists bil som marknadsförde fartygsbolagets tjänster. Foto: Aina Sandelin. K.H.Renlunds museum.

Befolkningsökningen ledde i Mellersta Österbotten till emigration, trots att befolkningstillväxten hade avtagit sedan 1800-talets början. Även om amerikaemigrationen starkast präglade flyttningsrörelsen från Mellersta Österbotten, så gick den också i andra riktningar än till Amerika. Skogshuggarnas arbetsresor till södra Finland, Viborgs län och S:t Petersburg var den första betydande flyttningsrörelsen från landskapet. Också Syd-Afrikas guld- och diamantområden lockade landskapets befolkning, särskilt den svenskspråkiga. Några tiotal flyttade också till Australien, en av dem var "Äppelkungen" Jooseppi Herronen från Kelviå. Herronen (senare John Johnson) grundade en äppelfarm med namnet Fern Gully i Västra Australien.

Kaksi Seuramatkaa KANADAAN

sadonkorjuuajaksi 1929.

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

järjestää tänä kesänä kaksi seuramatkaa Kanadaan, jolloin siirtolaisemme toimitetaan perille Kanadaan saakka kielitaitoisten matkaoppaitten johdolla.

Höyryl. „CREFELD” lähtee Bremenistä heinäk. 16 pnä.

Lähtö Helsingistä heinäkuun 10 pnä höyrylaivalla „RÜGEN”, joka on suurin Suomen Itämeren liikennettä välittävä matkustajalaiva.

Höyryl. „KÖLN” lähtee Bremenistä elokuun 6 pnä.

Lähtö Helsingistä heinäkuun 31 pnä höyrylaiva „RÜGEN”.

Mainio ruoka! Suurimmat mukavuudet!

Huom.! Molemmat valtamerilaivat kulkevat Montrealiin saakka, joten siirtolaisemme säästyvät pitkästä ja kalliista rautatiematkasta. Rautatiepiletit Montrealista eri paikkoihin Kanadassa ovat huomattavasti halvemmat kuin Halifax'ista tai Quebec'ista.

Tilatkaa itsellenne laivapaikka hyvissä ajoin!

Kanadan oloja käsitteleviä kirjoja lähetetään pyynnöstä maksutta.

Lähempiä tietoja antaa mielellään ja maksutta

Norddeutscher Lloydin Pääasioimisto Vaasassa

GUSTAF SVANLJUNG Puhelin 72 & 561.

Asiamies: Kokkolassa F. O. Blomkvist, puh. 424; Kakajoella Jaakko Laitala, majatalo; Ylivieskassa Arne Halla, puh. 62; Nivalassa Oskari Hirvonen; Kauhajoella Armas Havunen; Alavudella H. Hemminki; Seinäjoella Niilo Ista, Valokuvaamo „Pohjola”; Lapualla T. R. Pyhälähti, Valokuvaamo; Kauhavalla Jalmari Alppinen; Jurvassa nimismies Eino Siljan-der; Teuvalla Uljas Aho, Kirjakauppa.

Tidningen Kokkola 27.6.1929

Emigrationen till Amerika ökade gradvis fr.o.m. hungeråren på 1860-talet och kulmen nåddes under åren 1902-1913. I slutet av 1800-talet fick ett ekonomiskt uppsving sin början. Detta, samt i någon mån det olagliga ryska uppbådet år 1901, ökade emigrationen. Sett till landets befolkningsmängd var det flest mellersta och sydösterbottningar som emigrerade från Finland. Toholampi hade den högsta emigrationen av Mellersta Österbottens alla kommuner och från hela landskapet emigrerade 40 000 personer under åren 1870-1914.

I hörnet av Östra Kyrkogatan och Lilla Kyrkogatan kunde man hämta ut biljetter för Amerikaresor. K.H.Renlunds museum.

Kött- och grönsakshandel i Pensacola, Florida.
Bild: H. Mancel. K.H.Renlunds museum.

Orsakerna till den stora emigrati-
onen från kusttrakterna har förkla-
rats med det nedärvda sättet att
flytta dit där arbete fanns samt med
sjöfartstraditionen. Det blev nästan
en lokal tradition, som amerika-
farare och -återvändande närde
genom sina berättelser om utmärk-
ta, likvärdiga förtjänstmöjligheter.
Också arbetslösheten satte folk i
rörelse.

Största delen av amerikaemigranterna var män då det för dem var lättare att få arbete. De flesta var bönder. Från Mellersta Österbotten åkte man till Michigan, New York, Ohio och Minnesota. Männerna arbetade hårt som gruvarbetare och skogshuggare och kvinnorna fick anställning som tjänarinnor och servitriser. Avsikten var att med den införtjänade dalern köpa en egen farm. Alla hade dock inte lyckan på sin sida i Amerika; sjukdom, olyckor, sprit och hasardspel hade ödesdiga följder för en del. De farligaste arbetsplatserna var gruvorna där det inträffade åtskilliga dödsfall i samband med sprängningar.

I Amerika. K.H.Renlunds museum.

En minoritet av emigranterna utförde intellektuellt arbete i det nya hemlandet, något som skulle ha behövts också i det finländska samhället. Efterfrågan på präster och tidningsmän var särskilt stor. Antero Riippa från Kelviå flyttade till Amerika år 1893 och fick arbete på en finskspråkig tidning. Han utförde sitt livsverk som redaktör, sin sista anställning hade han som huvudredaktör för tidningen New Yorkin Uutiset under åren 1925–1947.

Antero Riippa på trappan till sitt hem i Brooklyn. Bilden publicerades 1.1.1929 i ett provexemplar av Tidningen Koti-Home.

“

VIIDESTOISTA HUHTIKUUTA
JUMPPASIN LÄPI MINNESUUTAN.
DAKOTA ON KESÄMAA,
JOTA AINA MUISTAA SAAN
MONTANAA EN KEHUA TAHO,
SAMANLAINEN KUIN AITA-AHO [IDAHO].
PAREE OLI WASHINGTONI,
SAMOIN MYÖSKIN OREKONI.
SIELLÄ SAIN RUUAKSI KOORNIA,
HALUSIN NÄHDÄ KALIFOORNIAN.

KALIFORNIASSA VIIKON MAKASIN,
JA SIITÄ KÄÄNNYIN TAKASIN.
KYYTIÄ SAIN TAAS LUPAHAN,
TULIN NEVAATAHAN JA JUTAHAN.
WYÖMINGIS NÄIN VUORIMAAN
JA PREIRILLE TULIN NEPRASKAAN.
NIIN OLEN MATKANI PIIRTÄNYT
JA MONESTI OLEN SIIRTÄNYT.
LINTU OLEN VAAN EN TEIRI,
JA PARAS ON MULLE PESSEMEIRI.

”

Kalle Lintula från Halsua och Ossi Läspä från
Vetil rimmade följande dikt om sina
upplevelser i Amerika.

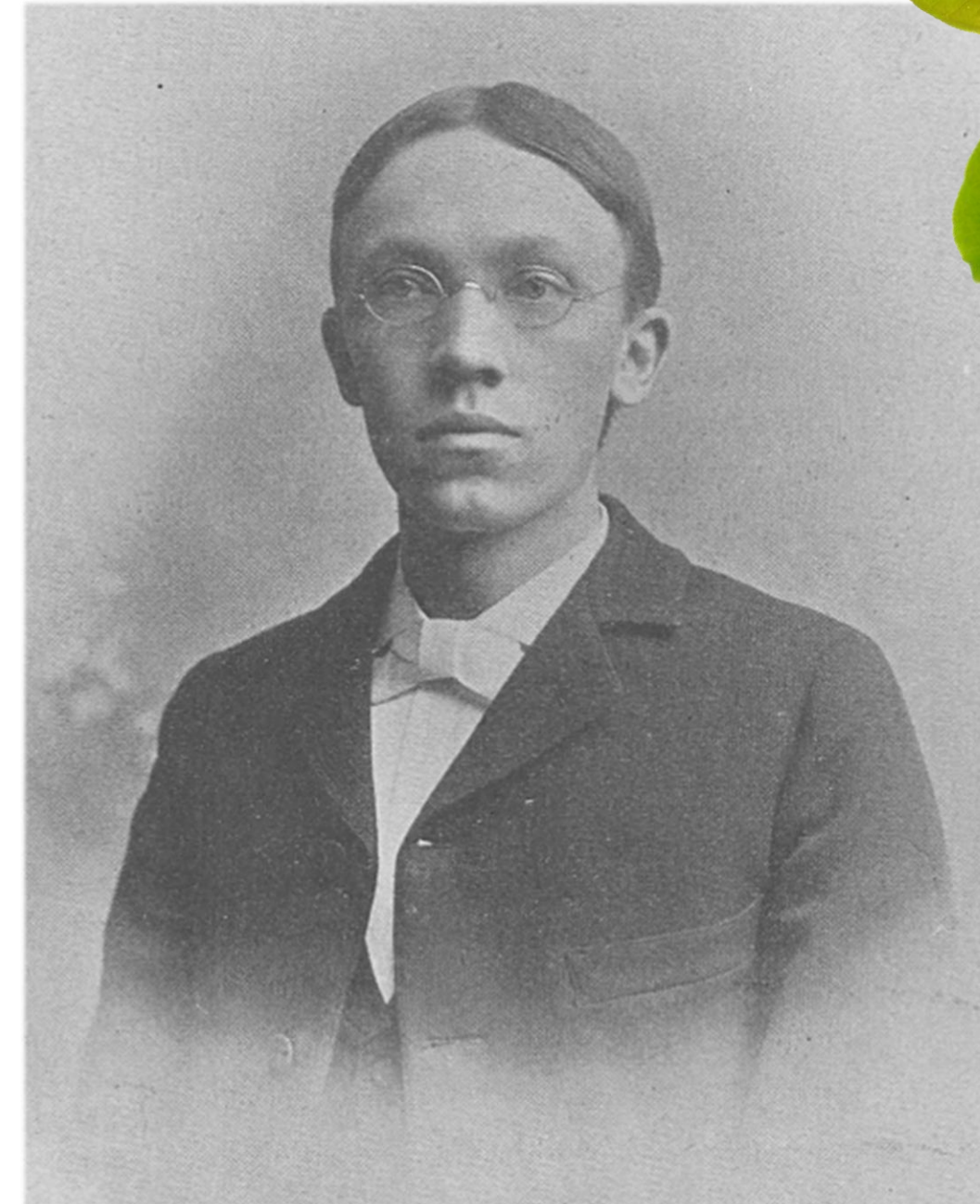
Många emigranter hade hemlängtan. Jooseppi Riippa, som hade åkt från Kelviå och utbildat sig till präst i Amerika, skrev en sång som idag i en något förändrad version går under namnet Kotimaani ompi Suomi. Riippa dog som 28-åring i ett blixtnedslag i Hancocks finska kyrka.

“

POHJOLASS' ON KAUNIS SUOMI,
SUOMI ON MUN SYNNYINMAA.
SIELLÄ VALKOKUKKA TUOMI
AHON LAITAA REUNUSTAA.
SIELLÄ PAIMENPOIKASENA
KAITSIN KARJAA JA HUUSIN: HEI.
SIELLÄ SUOMEN NEITO SORJA
MULTA ENSI LEMMEN VEI.

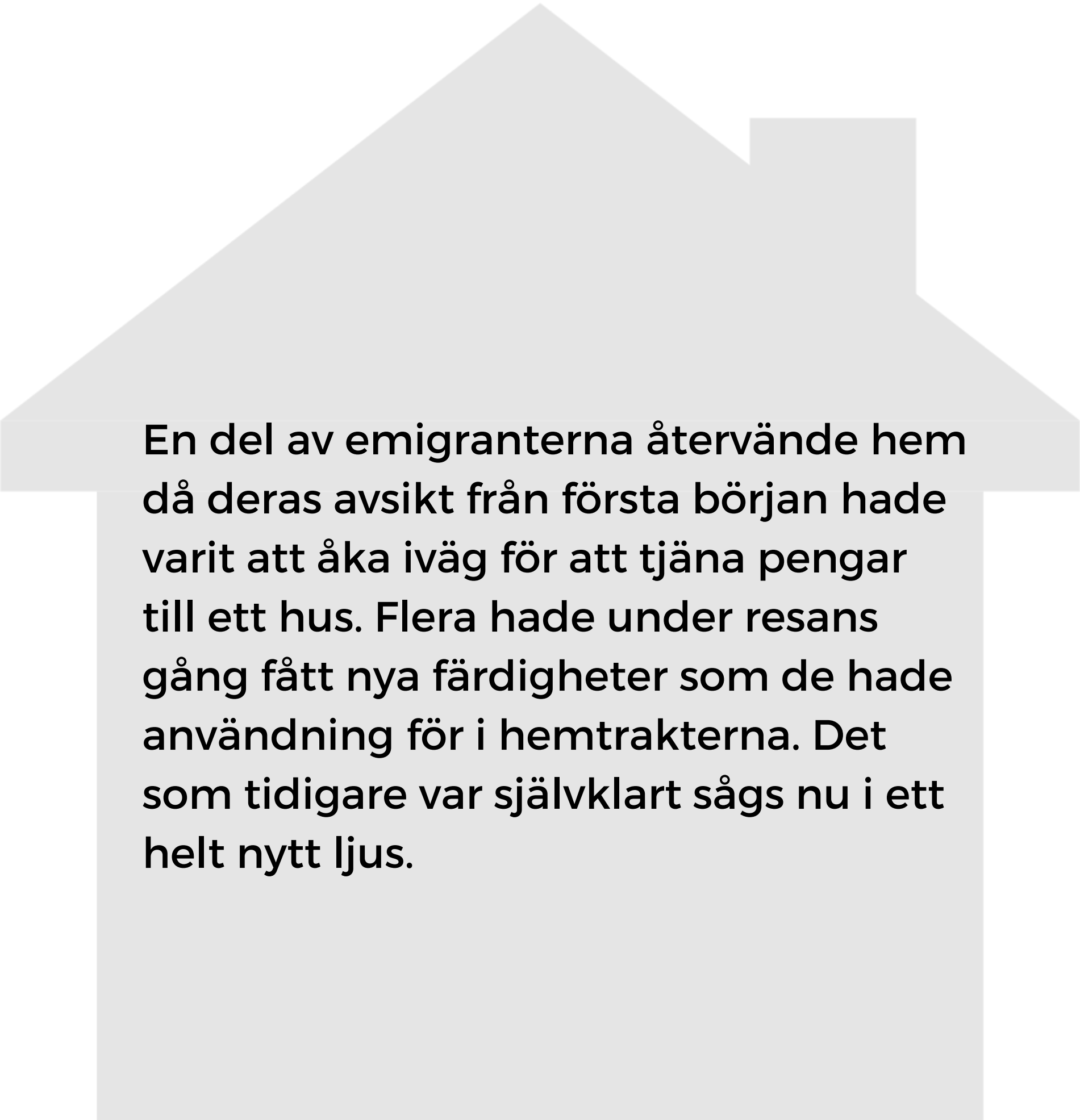
”

Jooseppi Riippa

Jooseppi Riippa. Bilden publicerades postumt i Tidningen "Lehti lapsille ja kuwiakin" 1.9.1896. Jooseppi Riippa ledde en skola för barn i Hancock.

En del av emigranterna återvände hem då deras avsikt från första början hade varit att åka iväg för att tjäna pengar till ett hus. Flera hade under resans gång fått nya färdigheter som de hade användning för i hemtrakterna. Det som tidigare var självklart sågs nu i ett helt nytt ljus.

“

EMPÄ OO SONTIAISTA NÄHÄNY
NELJHÄNKYMMENHEN VUOTHEN!

”

En amerikaemigrant från
Räyrinki, stående på alla
fyra på vägen

Källor:

- Elämä Keskipohjanmaalla, K.H.Renlunds museum 2006
- Pulakka, Pentti (red.) 1995: Keskipohjalaisia elämäkertoja
- Tidningen Kokkola 27.6.1929, Nationalbibliotekets digitala samlingar
- Tidningen Koti-Home, provexemplar 1.1.1921. Nationalbibliotekets digitala samlingar
- Tidningen Lehti lapsille ja kuwiakin, 1.9.1896, no 9. Nationalbibliotekets digitala samlingar
- Tidningen Paimen-Sanomia 2.9.1896, Nationalbibliotekets digitala samlingar
- Tidningen Suomen viesti 1.9.1929, Nationalbibliotekets digitala samlingar
- Tidningen Österbottningen 10.10.1916, Nationalbibliotekets digitala samlingar.
- Turunen, Harri (red.) 1993: Kälviän ja Ullavan kirja.

K.H.Renlunds museum.

Österbottningen 10.10.1916

Ångbåtslägenheter.

Till Amerika, Afrika och Australien

befordras emigranter snabbast och billigast av **Finska Ångfartygs Aktiebolaget**, generalagent för följande linjer:

Allan, American, Anchor, Canadian Pacific Railway (Atlantic Service), Cunard, Dominion, Donaldson, Royal, Skandinavien-Amerika, White Star, Holland Lloyd och Union Castle.

Biljettpriserna äro lika å alla Bolagets kontor i landet. Direkta biljetter säljas och närmare upplysningar erhållas av

Otto Rodèn & Son.

Emigrantavdelning.

Gamlakarleby.